

[Waldorff]

henlæggelser og til afskrivninger. Ingen privat virksomhed ville nogen sinde være i stand til, hvis den skulle fungere på markedsvilkår, at lave sådanne henlæggelser til formål, som ingen kat har nogen som helst indflydelse på. Henlæggelser til atomkraft, henlæggelser til store kraftværker, hvorom i hvert fald den tidligere regering for længe siden har sagt: ja men dem kan I godt skrotte. Alligevel fortsætter henlæggelserne, og det er altså forbrugerne, der betaler dem med 24 pct. af elregningen. Det har man ikke noget imod. Hvorfor har regeringen ikke noget imod en sådan monopoldannelse?

Jeg synes, det bliver virkelig interessant, når hr. Emmert Andersen siger, at han er glad for, at disse milliardinvesteringer, som elværkerne har foretaget, ikke skulle igennem folketinget. Ja men hvad pokker er så meningen med at foreslå en paragraf om D.O.N.G., som betyder, at man forhindrer D.O.N.G. i at gøre præcis det samme, som elværkerne har gjort? Jeg synes, det er meget interessant, for det belyser, at der overhovedet ikke er tale om en stillingtagen – hverken til D.O.N.G. eller til elværkerne – ud fra en energipolitisk vurdering, men udelukkende ud fra en plat, politisk, borgerlig vurdering. Det er det, det handler om.

Det var privatiseringen. Tilbage er der så atomkraften. Her hørte vi nogle lidt pudsige ting fra hr. Poul Nielson, som nu prøvede at skose regeringen for, at man havde kritiseret den tidligere regering for, at den sagde, at der ikke ville være behov for, at der eventuelt blev forsynet med atomkraftelektricitet, før engang midt i 1990'erne – og måske, hørte vi så, først i slutningen af 1990'erne – så der var overhovedet ikke noget hastværk. Jeg mener, det er en kendsgerning i dag, at der går 12–14 år, fra man tager den formelle politiske beslutning om opførelse af et atomkraftværk, og til det står færdigt. Derfor kan vi lige så godt se i øjnene, at hvis man regner med, at atomkraften skal indgå i energiforsyningen i 1995, så skal beslutningen tages inden udgangen af dette år. Vi hører meget om, når vi får svar fra energiministeriet – og det gælder, uanset hvilken regering der er – at danskerne er så specielt fremragende til det her, men alle udenlandske erfaringer viser, at det tager 12–14 år at opføre et atomkraftværk i dag. Med den planlægningsdille,

som man har i Danmark, vil det sikkert tage et par år yderligere, men skidt med det.

Det centrale i det er, at vi står i en situation – dér er jeg fuldstændig enig med SFs ordfører – hvor det i dag drejer sig om at vælge, om man vil planlægge efter et atomsamfund eller man vil planlægge efter et andet samfund. Jeg mener, og det kan udtrykkes langt stærkere, end det har været gjort, at det arbejde, som elværkerne har lavet om deponeringsproblemerne, viser, at der overhovedet ikke er nogen som helst form for sikkerhed, og at man overhovedet ikke i dag har nogen som helst idé om, hvordan man skulle deponere affaldet. Det betyder også – og det mener jeg virkelig må være et klart politisk krav, også fra de radikale f.eks., som i dag har udtrykt sig mere forsigtigt – at man ikke i dag overhovedet kan planlægge efter at skulle anvende atomkraft.

Om lidt kommer vi til en anden diskussion, som handler om vedvarende energi, men en af pointerne i den diskussion bliver bl.a., at det ikke er rigtigt, når energiministeren siger, at alternativet til atomkraft er store, kulfyrede kraftværker. Det er det ikke. Det er muligt at planlægge en anden type af energiforsyning, som undgår såvel atomkraft som de store, kulfyrede kraftværker.

Til sidst skal jeg kun sige, nu hvor den diskussion har været rejst om olieprisfaldet, at det er selvfølgelig rigtigt, at man ikke kan vide, om det er et fald på kort eller på lang sigt, men man kunne i det mindste gøre sig den umage, synes jeg, at se på, hvad det er for mekanismer, som har udløst olieprisfaldet. Der er tre mekanismer, som har udløst det olieprisfald. Den ene er de højere oliepriser som følge af den meget omtalte oliekrise, som har betydet, at det er blevet rentabelt at udnytte en hel masse af de fund, man tidligere kaldte marginale fund, urentable fund. Bl.a. en meget stor del af Nordsøen kan i dag udnyttes, fordi oliepriserne er kommet så højt op. En anden forklaring er, at der er sket en meget betydelig omstilling i den industrialiserede verden, forsøg på at gøre sig mere uafhængig af olie. Nu gik der kludder i den tredje mekanisme, men det er for så vidt også lige meget, for den mekanisme, det handler om, er, at hvis man accepterer at basere sig på et olieprisfald, så går man bl.a. ind på den interesse, som ligger hos nogle af oliestaterne i netop at bremse omstillingen i